

ANTAGNA TEXTER

P8_TA(2015)0350

Förnyelse av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet

Europaparlamentets resolution av den 8 oktober 2015 om förnyelsen av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet (2015/2754(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen, i vilka jämställdhet fastställs som en av de viktigaste principer som EU bygger på,
- med beaktande av artikel 208 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), i vilken principen om en konsekvent utvecklingspolitik slås fast, vilket kräver att målen med utvecklingssamarbetet beaktas i politik som sannolikt kommer att påverka utvecklingsländerna,
- med beaktande av den fjärde världskvinnokonferensen, som hölls i Peking i september 1995, samt den deklaration och handlingsplan som antogs i Peking och de påföljande slutdokumenten från FN:s särskilda sessioner Peking +5, +10, +15 och +20 om ytterligare åtgärder och initiativ för att genomföra Pekingdeklarationen och handlingsplanen, vilka antogs den 9 juni 2000, den 11 mars 2005, den 2 mars 2010 respektive den 9 mars 2015,
- med beaktande av genomförandet av handlingsprogrammet från den internationella konferens om befolkning och utveckling som hölls i Kairo 1994, där världssamfundet erkände och bekräftade att sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter är av grundläggande vikt för en hållbar utveckling,
- med beaktande av EU:s strategi för jämställdhet 2010–2015 (COM(2010)0491),
- med beaktande av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet (2010–2015), genomföranderapporten från 2013 (SWD(2013)0509) och rådets slutsatser av den 19 maj 2014 om den samt genomföranderapporten från 2014 (SWD(2015)0011),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 maj 2015 om jämställdhet i utvecklingssamarbetet och om ett nytt globalt partnerskap för fattigdomsutrotning och en hållbar utveckling,

- med beaktande av sin resolution av den 25 november 2014 om EU och den globala utvecklingsramen efter 2015¹,
- med beaktande av utvärderingen av EU:s stöd till jämställdhet och kvinnors egenmakt i partnerländer²,
- med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) av den 18 december 1979,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolutioner nr 1325 (2000) och 1820 (2008) om kvinnor, fred och säkerhet,
- med beaktande av frågorna till rådet och kommissionen om förnyelsen av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet (O-000109/2015 – B8-0762/2015 och O-000110/2015 – B8-0763/2015),
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för utveckling,
- med beaktande av artiklarna 128.5 och 123.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Europeiska unionen engagerar sig för att främja jämställdhet mellan kvinnor och män och säkerställa jämställdhetsintegrering i alla sina åtgärder. Jämställdhet och kvinnors egenmakt är en förutsättning för uppnåendet av målen för hållbar utveckling efter 2015 och utgör även en mänsklig rättighet i sig, vilken bör eftersträvas oavsett dess positiva effekter på utvecklingen och tillväxten. Könrelaterat våld utgör en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna och får aldrig rättfärdigas med hänvisning till religion, kultur eller traditioner.
 - B. I tjugooårsöversynen av genomförandet av Pekingdeklarationen och handlingsplanen konstaterades det att framstegen i riktning mot jämställdhet och kvinnors egenmakt har varit långsamma och ojämna och att inget av världens länder har överbrygгат klyftan mellan könen helt. I översynen konstaterades det att denna brist på framsteg har förvärrats av den bestående och kroniska underinvesteringen i jämställdhet och kvinnors egenmakt.
 - C. Två millennieutvecklingsmål som uttryckligen avser kvinnors rättigheter, nämligen målet att öka jämställdheten mellan kvinnor och män och öka kvinnors egenmakt (mål nr 3) och målet att förbättra mödrahälsan (mål nr 5), har i stort sett inte uppnåtts alls. Varje dag dör uppskattningsvis 800 kvinnor världen över på grund av graviditets- eller förlossningskomplikationer, och cirka 222 miljoner kvinnor i utvecklingsländerna saknar tillgång till säkra och moderna metoder för familjeplanering, samtidigt som utvecklingsbiståndet till familjeplanering utgör en allt mindre andel av det totala biståndet på hälsoområdet.
 - D. Majoriteten av världens fattiga består av kvinnor och hushåll där kvinnor har ansvaret. Marginaliserade kvinnors sårbarhet ökar. Det finns 62 miljoner unga flickor i världen som inte går i skolan.
 - E. Var tredje kvinna i världen utsätts sannolikt för fysiskt och sexuellt våld någon gång i

¹ Antagna texter, P8_TA(2014)0059.

² https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-support-gender-equality-and-womens-empowerment-partner-countries-final-report_en

livet. Varje år tvingas 14 miljoner flickor att gifta sig. EU engagerar sig för allas rätt till full kontroll och fritt bestämmande över sin sexualitet och sin sexuella och reproduktiva hälsa, utan diskriminering, tvång eller våld.

- F. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har rapporterat¹ att investeringarna är mycket otillräckliga för att uppnå jämställdhet, trots att det målriktade stödet för detta ändamål tredubblades av dess medlemmar och uppgick till 28 miljarder US-dollar år 2012. Finansieringen på jämställdhetsområdet koncentreras ofta till sociala sektorer och lämnar ekonomiska och produktiva sektorer underinvesterade, samtidigt som OECD:s analys visar på att investeringar i jämställdhet ger bland de högsta utdelningarna av alla investeringar i utveckling.
- G. Fortfarande är 2,5 miljarder människor, de flesta kvinnor och unga, utestängda från den formella finanssektorn.

En större förändring i den andra handlingsplanen för jämställdhet (GAP2)

1. Europaparlamentet anser att slutsatserna från utvärderingen av den första handlingsplanen för jämställdhet (GAP1) tydligt visar att EU-insatser som rör jämställdhet och kvinnors egenmakt behöver förändras betydligt och att vi behöver ett förnyat politiskt engagemang från Europeiska utrikestjänstens och kommissionens sida för att förbättra resultaten. Parlamentet betonar vikten av att genomföra utvärderingens främsta rekommendationer i efterföljaren till den innevarande GAP, och att man bör börja med en fullödig ledningsinsats.
2. Europaparlamentet välkomnar kommissionens avsikt att inleda en omdanande förändring i och med den nya GAP, och anser därför att GAP2 bör utformas som ett meddelande från kommissionen. Europaparlamentet beklagar att GAP2 har tagits fram som ett gemensamt arbetsdokument och inte som ett meddelande. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att påbörja genomförandet av den nya planen så snart som möjligt så att konkreta resultat kan uppnås, som en del av ett bredare EU-åtagande för jämställdhet och kvinnors egenmakt i målen för hållbar utveckling, samt att Europaparlamentet involveras i samråd i denna process.
3. Europaparlamentet anser att GAP2 bör sätta alla aspekter av EU:s utrikespolitik i fokus – utvecklingssamarbete, humanitärt bistånd, handel, mänskliga rättigheter och utrikes frågor, migration och asyl – i linje med principen om konsekvent politik för utveckling, och tillämpas på samma sätt i såväl utvecklingsländerna som i grannskaps- och kandidatländerna.
4. Europaparlamentet anser att jämställdhet och kvinnors egenmakt bör utgöra kärnverksamheten för de EU-institutioner som har tydligt förvaltningsansvar inom både den centrala administrationen och EU:s delegationer. Delegationschefer, enhetschefer och högre chefer måste hållas ansvariga för rapporteringen, övervakningen och utvärderingen av politikområden som rör jämställdhet och kvinnors egenmakt, och ett jämställdhetsperspektiv måste integreras i arbetsbeskrivningar och vidareutbildning för all personal.
5. Europaparlamentet anser att vice ordföranden för kommissionen/unionens höga

¹https://europa.eu/eyd2015/sites/default/files/users/Madara.Silina/from_commitment_to_action_financing_for_gewe_in_sdgs_oecd.pdf

representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik bör säkerställa att alla kommissionsledamöter som ansvarar för yttre åtgärder visar nödvändigt ledarskap för att garantera att GAP2 genomförs framgångsrikt. Parlamentet välkomnar rådets slutsatser från maj 2015, i vilka medlemsstaternas åtagande för den omdanande agendan om kvinnors och flickors rättigheter betonas. Parlamentet betonar att kommissionens/Europeiska utrikestjänstens och medlemsstaternas åtgärder måste komplettera varandra.

6. Europaparlamentet beklagar att jämställdhetsfrågor inte tas upp i 2014 års årsrapport från kommissionens generaldirektorat för utveckling och samarbete, och begär att frågor som rör jämställdhet och kvinnors egenmakt i framtiden införlivas i årsrapporterna från kommissionens alla generaldirektorat som arbetar med yttre åtgärder och från Europeiska utrikestjänsten. Parlamentet uppmanar alla EU-delegationer att inlämna en årlig rapport om GAP och att lägga fram en sammanfattning av resultaten för arbetet med jämställdhet och kvinnors egenmakt i sina årliga rapporter, halvtidsöversyner och utvärderingar på nationell nivå. Dessa resultat bör ingå som en del i en resultatorienterad övervakning.
7. Europaparlamentet konstaterar att 2017 års halvtidsöversyn av programdokumenten för instrumentet för utvecklings-samarbete är ett bra tillfälle att bedöma effekterna av program för kvinnor och flickor som finansierats av detta instrument, tydligt identifiera hur stor andel av de program som finansieras av detta instrument som kommer kvinnor och flickor tillgodo och att göra nödvändiga omfördelningar om så behövs.
8. Europaparlamentet påminner om principen om en konsekvent politik för utveckling och betonar vikten av samstämdhet mellan EU:s interna och externa politik och behovet av politisk samstämdhet mellan den nya GAP och nästa handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati. Jämställdhetsaspekter måste vara en systematisk och integrerad del av alla dialoger om mänskliga rättigheter som förs mellan EU och tredjeländer. Parlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten att inleda dialoger om jämställdhetsfrågor som kompletterar de dialoger om mänskliga rättigheter som förs med tredjeländer.
9. Europaparlamentet upprepar att en fullständig samordning mellan centrala myndigheter, delegationer och medlemsstaternas ambassader är oerhört viktig för att GAP2 ska genomföras med framgång, med användning av landsprofiler för jämställdhet och andra verktyg. Parlamentet understryker i detta avseende att översynen av Europeiska utvecklingsfondens landsprogram utgör ett tillfälle att säkerställa att genomförandet av GAP2 pågår fullt ut och att vid behov göra anpassningar.

Uppgiftsinsamling och mål

10. Europaparlamentet efterlyser mer effektiva genomförandestrategier och insisterar på att man använder sig av jämställdhetsrelaterade kvantitativa och kvalitativa indikatorer samt systematisk och rättidig insamling av könsuppdelade uppgifter som tar hänsyn till förmånstagare och deltagare inom alla verksamheter som ett led i övervaknings- och utvärderingsprocessen. Uppgifterna bör göras tillgängliga för allmänheten så att ekonomisk ansvarighet samt insyn och öppenhet kan garanteras. Parlamentet anser att rapporteringen bör anpassas till och integreras i fastställda övervaknings- och utvärderingssystem, såsom den resultatram som används av kommissionens generaldirektorat för utveckling och samarbete. Parlamentet betonar behovet av att investera i nationell statistik och uppmanar medlemsstaterna att inrätta

övervakningssystem som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet.

11. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegationer och medlemsstaternas ambassader att prioritera och investera i jämställdhetsanalyser av god kvalitet som ska ligga till grund för landsstrategier och programplanering på landsnivå. Parlamentet anser att EU bör se över nationella vägledande planer med utgångspunkt i den nya GAP.
12. Europaparlamentet erkänner att flickor och kvinnor är särskilt missgynnade och utsatta för risker, och att det behövs ett särskilt fokus på att säkerställa flickors rätt till utbildning och ett liv fritt från våld, att avskaffa diskriminerande lagstiftning och sedvänjor samt att ge flickor och unga kvinnor möjlighet att delta i samhällslivet världen över.
13. Europaparlamentet betonar behovet av tydliga mål och indikatorer, som mäts och delas upp efter kön, ålder och andra faktorer, och en bättre spårning av budgetanslag. Parlamentet understryker att mål och övervakningsmetoder bör anpassas till den globala utvecklingsramen för perioden efter 2015 och andra relevanta internationella ramverk.
14. Europaparlamentet betonar att EU måste avsätta och säkerställa tillräckliga finansiella och mänskliga resurser för att uppfylla sina åtaganden i fråga om jämställdhet och kvinnors egenmakt. Parlamentet betonar vikten av att integrera jämställdhetsperspektivet inom offentliga finanser genom ett budgetarbete som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet och tar upp frågor som rör ojämlikhet.

Viktiga aspekter i den nya handlingsplanen för jämställdhet

15. Europaparlamentet anser att GAP måste ta itu dels med de hinder som gör att EU:s riktlinjer om våld mot kvinnor och flickor inte kan genomföras fullt ut, dels med avskaffandet av alla former av våld. Parlamentet efterlyser en övergripande EU-strategi mot våld mot kvinnor, vilken inbegriper ökade insatser och resurser för att förebygga och undanröja diskriminering av kvinnor och bekämpa och lagföra alla former av våld, inbegripet människohandel, kvinnlig könsstympning, tvångssterilisering, tvångsgraviditet, könsbaserade mord, våld i hemmet och våldtäkt inom äktenskapet, barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt könsrelaterat våld i konfliktsituationer och efter konflikter. Parlamentet förespråkar att det ska utvecklas specifika EU-åtgärder för att stärka rättigheterna för olika grupper av kvinnor, med särskild uppmärksamhet på unga människor, migranter, kvinnor med hiv samt homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbti-personer) och personer med funktionsnedsättning.
16. Europaparlamentet understryker att flickor måste få bättre tillgång till utbildning på alla nivåer, och att könsspecifika hinder för lärande måste avskaffas.
17. Europaparlamentet betonar att användningen av våldtäkt som ett vapen i krig och som en förtryckarmetod måste upphöra, och att EU måste utöva påtryckningar mot tredjeländers regeringar och alla aktörer som är involverade i regioner där könsbaserat våld förekommer, i syfte att avskaffa bruket, ställa förövarna inför rätta och arbeta med överlevande, drabbade kvinnor och grupper för att hjälpa dem i läke- och återhämtningsprocessen.
18. Europaparlamentet understryker kvinnliga migranternas, flyktingars och asylsökandes sårbarhet och deras behov av särskilt skydd. Parlamentet efterlyser särskilda åtgärder

för att stärka och till fullo garantera kvinnliga asylsökandes rättigheter. Parlamentet efterlyser djärva åtgärder på EU-nivå för att motverka den pågående migrations- och flyktingkrisen, inbegripet ett helhetsgrepp på migration och asyl som beaktar jämställdhetsperspektivet och följer samma mall i alla medlemsstater.

19. Europaparlamentet erkänner hälsa som en mänsklig rättighet, och betonar vikten av allmän tillgång till hälso- och sjukvård och sjukförsäkring, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, i enlighet med handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling och Pekingplattformen. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang ytterligare insatser för att öka kvinnors tillgång till hälsa och utbildning i hälsofrågor, familjeplanering, vård under graviditeten och sexuell och reproduktiv hälsa, främst genom att ta itu med målet att förbättra mödrhälsan, inbegripet minskad spädbarns- och barnadödlighet (millennieutvecklings mål nr 5), som i stort sett inte uppnåtts alls. Parlamentet påpekar att tillgång bidrar till uppnåendet av alla hälsorelaterade utvecklingsmål, och välkomnar i detta sammanhang i synnerhet rådets slutsatser från maj 2015.
20. Europaparlamentet betonar behovet av att skapa en miljö som innebär möjligheter, främst genom att undanröja sociala och rättsliga hinder för kvinnors tillgång till produktiva tillgångar, inbegripet mark och andra naturresurser och ekonomiska resurser, och att främja deltagande i det ekonomiska livet, normer för anständigt arbete, jämställdhetsanpassat socialt skydd och lika lön för likvärdigt arbete.
21. Europaparlamentet anser att företagen spelar en viktig roll i arbetet med att öka jämställdheten mellan kvinnor och män genom insatser som bidrar till kvinnors ekonomiska egenmakt och kvinnors ekonomiska rättigheter, t.ex. att kvinnor garanteras anständiga arbeten, lika lön, tillgång till finansiering och bankverksamhet och möjlighet att delta i ledningsarbete och beslutsfattande, samt att de skyddas mot diskriminering och övergrepp på arbetsplatserna och genom företagens sociala ansvar som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet. Parlamentet begär i detta sammanhang att större stöd ges till lokala små och medelstora företag, särskilt till kvinnliga företagare, så att tillväxten inom den privata sektorn kan komma dem till del. Parlamentet betonar den positiva roll som mikrofinansiering, socialt företagande och alternativa företagsmodeller, t.ex. ömsesidiga bolag och kooperativ, fortsätter att spela för kvinnors ekonomiska egenmakt och integration.
22. Europaparlamentet konstaterar behovet av att förhindra diskriminering av kvinnor på grund av äktenskap eller mödraskap och av att säkerställa deras faktiska rätt att arbeta.
23. Europaparlamentet konstaterar att kvinnors egenmakt och livsmedelstryggheten förstärker varandra inbördes. Parlamentet betonar behovet av att ge egenmakt åt kvinnor på landsbygden för att komma till rätta med diskriminering i frågor som rör tillgången till mark, vatten, utbildning, yrkesutbildning, marknader och finansiella tjänster. Parlamentet efterfrågar betydligt större offentliga investeringar inom jordbruk och landsbygdsutveckling där småbrukare, jordbrukskooperativ och jordbrukarnätverk sätts i fokus.
24. Europaparlamentet betonar att kvinnor måste involveras och vara delaktiga inom framväxande ekonomiska områden som är viktiga för hållbar utveckling, inbegripet den gröna ekonomin och kretsloppsekonomin, förnybar energi och IKT.
25. Europaparlamentet upprepar den viktiga roll som formell och informell utbildning

spelar för att ge kvinnor och flickor egenmakt i sociala, ekonomiska, kulturella och politiska frågor. Parlamentet betonar behovet av en EU-strategi för utbildning om utveckling för att införliva ett kraftfullt jämställdhetsperspektiv, särskilt vad gäller utbildning i hållbarhet, försoning efter konflikter, livslångt lärande och yrkesutbildning, vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, samt konstens roll i utbyten mellan kulturer.

26. Europaparlamentet betonar vikten av kvinnors ökade deltagande i utformningen och genomförandet av ramen för perioden efter 2015. Parlamentet efterfrågar ökat ekonomiskt stöd till kvinnorättsorganisationer, politiska åtgärder och kapacitetsbyggande åtgärder för att engagera gräsrotsorganisationer, främst kvinnoorganisationer, i det civila samhället och göra dem mer delaktiga i fortlöpande samråd med intressenter på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
27. Europaparlamentet noterar att GAP måste ta upp frågan om hbt-personers situation i tredjeländer och inbegripa främjande och skydd av hbt-personers rättigheter.
28. Europaparlamentet betonar hur viktigt det är att stärka kvinnors juridiska rättigheter och deras tillgång till rättslig prövning genom en lagstiftningsreform som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet. Parlamentet anser att riktad finansiering för jämställdhet inom rättshjälpen bidrar till att stärka rättsstatsprincipen.
29. Europaparlamentet uppmanar EU att öka kvinnors deltagande i fredsbevarande och fredsbyggande processer samt i EU:s militära och civila krishanteringsuppdrag. Parlamentet upprepar i detta sammanhang sin uppmaning till EU att arbeta för FN:s säkerhetsråds resolutioner nr 1325 (2000) och 1820 (2008) om kvinnor, fred och säkerhet, och begär att jämställdhetsperspektiv och kvinnors rättigheter integreras i alla initiativ för fred och säkerhet.
30. Europaparlamentet uppmanar EU att främja kvinnors och flickors grundläggande mänskliga rättigheter, i enlighet med vad som fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Parlamentet framhåller i detta sammanhang att man måste skydda alla kvinnors och flickors rätt till liv och värdighet genom att aktivt bekämpa sådan skadlig praxis som könsbaserade mord.
31. Europaparlamentet betonar vikten av åtgärder som förstärker kvinnligt ledarskap och kvinnors och kvinnorättsorganisationers delaktighet i det offentliga och privata rummet. Parlamentet efterlyser större insatser för att öka kvinnors och kvinnorättsorganisationers deltagande i det politiska livet, främst genom att sådana insatser integreras i alla demokratistödsprogram, inbegripet i parlamentets övergripande demokratistöd.
32. Europaparlamentet betonar att män och pojkar måste involveras, och att det är nödvändigt att främja deras aktiva engagemang och ansvar för att bekämpa diskriminerande sociala normer och könsstereotyper samt våld mot kvinnor och flickor.

o

o o

33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaternas regeringar och parlament samt FN:s enhet för jämställdhet och kvinnors egenmakt (UN Women).